

מסורת הש"ס

^(א) [לעיל י:ט"ז,ק"ג], (ג) הרוית יי: [ע"ש], (ג) [לעיל לז: יט"ג], (ד) [ע"י ח"א], (ה) [בע"י שנאמר על פי ילאו], (ו) [ויקרא טו, ו] (ז) ונ' פרשה ג, (ח) [ויקרא דבורא דחובא פרשה ג, ט] [נמען וז איתא במנחת יא: ורולא הש"ס להויח דנמנית כולן הוא חור ודמי הש"ס בדלילא ע"ש היינו כמי' שני דמוס' דהכא ומנחה לישראל,

תורה אור השלם

1. בשבעת ימים ילבישם הבתן תחתיו מבניו אשר יבא אל אהל מועד לשרת בקדוש: שמות כט ל בקדוש: יושאל בן לאמר 2. ארדף אחרי הגדרו הזה האשגבו ויאמרו לו דרך כי השג תשיג ודעל תציל: שמואל א ל ח 3. ולפני אלעזר הבתן יעמד וישאל לו במשפט האורים לפני ה' על פי יצאו ויעל פיו יבאו הוא וכל בני ישראל אתו וכל העדה: מדבר כו כא 4. וחקה היא מדברת על לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע וחסבה עלי לשלכרה:

שמואל א א יג 5. והסגרני בעלי קעילה בידו הדד שאלו באשר שמע עבדך ה' אלהי ישראל הגד נא לעבדך ויאמר ה' ירד: שמואל א כג יא

גליון הש"ס

נב' שנאמר ותנה היא מדברת על לבה: עיין ברכות דף לא ע"א:

הגהות הב"ח

(א) הש"י ד"ה תלמוד לומר כי שראוי ימלא את ידו וכל מיילוי ידים על ידי הצגדים הוא כדכתיב וצגדי הקדש אשר לאהרן לשרת בקדש:

הגהות הגר"א

[א] נפרא שנין כ"ג לכתן הדיוט פר הבא כי כ"ל וסנמנמיס מוקפיס צנבולי (וכמ"ס רש"י דליג לה):

תוס' ישנים

ככהן הדיוט משום מעלין בקדש ולא מורדיין בו'. מיתה אדרבה לימא טעמא משום דהוי משומר בגדים ובשלמה לעיל פ"ק י"ג, צ גי משום שעבר לא קאמר ליה משום דדין בית דין להוריו כדפרישית לעיל, אבל הכא למה יורדיהו. ואומר רבינו גנון שהוא זקן (הוא) [ואו חולה] ואזי יכול עוד ללאת ולבא למלחמה משחין כהן אחר ולכן אין הראשון (משמש) [נמנית] (ב)אדרבה כלס אלא משום מעלין בקדש ולא מורדיין. פ"ה בהן משיח ופר הבא ע"י כל המצות. רש"י לא גרס פ"ה בהן משיח [ד]היינו פר הבא על כל המצות והדין עמו. דנקיטא לא חזיר אלא פר הבא על כל המצות ולכא למימר דפר הבא על כל המצות שגם פר הבא על כל המצות ולא גרסינן פר כהן משום דהוי משומר בגדים ונכנסה דהרוית [פ"צ] גרס בגרסת רש"י, ונצמנא דפרק בתרא דהרוית י"ג, [ח] מוכח דפר הבא על כל המצות ששונה שם במשנה שחולקין בו כהן משום ומרובה גנדים היינו פר דכהן גופיה מציא לנפירתו. הגיה מ"ר. ובולין נהוגות במשוח שעבר. ופ"ק י"ג, ד ד"ה שנין פירשמי לריב"א דפי' (דלומר ופי') [ואפילו] בלזמו יוס שזא שמים היו [הפרן] משל ראשון, א"כ אמרי נקט שעבר אפילו לא עבר גמי גוי משל ראשון. חוין מפר יוח"ב. תנא פרו הוא הדין לאזי. ומצווה ע"י התבוללה. לאפוקי צנולה דלאו הכא ממלל עשה [נעשה]. ומוחרר ע"י האלמנה. בלזא. ומקריב אונן ואינו אויב' ואינו חולק באיב' בקריש' לערב. טולה חדא מילתא היא אזי אוכל [ואפילו חולק איתו] [לפיכך אית חולקן] כדי לאכיל [לערב]. [ד]מעלה הוא (ב)משום שמקריב. בדברי ר' יהודה. אמחור הרוח' לנד קאי. ולספריס דגרסי דכרי ר' יהודה דמשמע ד[א]סולה מילתא קאי לא מיקיש מדקמאר דפרק קמא י"ג, צ ר' יהודה אומר כל היום פי' כל היום אכור להקריב אונן גזירה שמה איכל. דהתם מדרבנן והכא מיימי מן הוורא. ושאל' זו. כלומר שלא ישמע אלא הנשאל. דא מדררה בלבו דרביב ע"י פיי. ואע"י דמשמעוט דקרא קאי אנשאל דכתיב על פי ילאו וגו', מ"מ דריש כתי מקטמניה (א)ושאל לו ולא כתיב הוא וכל בני ישראל אמו על פי ילאו וגו'. והא דא בריב [צ'] ה"ג הוא מצי למינעי והא לא כתיב [ח'] כגון כי מחר אמננו ניךך יהודה בתמלה [שפוטסי כ, כח], וכן הוא מצי לאקשויי והא לא [מכין] ק"ף ועל זה יתכן אברהם יתכן ועיקב כתיב שס.

(א) ע"י בתדוסי הטיב"א ועיין ש"י.

בא לו כהן גדול פרק שביעי יומא

עג.

תלמוד לומר אשר יבא אל אהל מועד מי שראוי לצא אל אהל מועד. ^(א) לכפר בקדוש ביום הכפורים עליו אזי אומר לך תחתיו מצניו שצנו יהיה תחתיו ילא זה שאינו ראוי וכו' דלאו כהן גדול הוא: ואס איתא. דנבחי' צגדים הוא משמש כל השנה האזי נמי מיחזא חזי דכתיב ציוה"כ ו וכפר הכהן אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו וכל מיילוי ידים על ידי הצגדים הוא כדכתיב וצגדי הקדש אשר לאהרן (שמות כט): משום איבה. אבל מדאורייתא חזי: דלויס ליה איבה. דלא חייש לאיבה: ולא קמשמש. כלומר וקאמר דלא משמש משום

ובולין נוהגות במשוח שעבר. מיתה דמתן דפרק אלו הן הגולין (מכות דף יא:.) ומייתי ליה צסנהדרין ר"פ כהן גדול (דף יח:.) ההורג כ"ג או כ"ג שהרג אינו יוצא משם לעולם ^(א)ואמאי לא הדר במיתת משוח שעבר אף לרצנן או משום מלחמה לר' יהודה שגס הס ממזורים הרוחא ושמה י"ל דכ"ג עיקר וכיון דהוה כ"ג בשעה שהרג לא הדר במיתת הני או במיתת כהן גדול אחר שיעמידו תחתיו והא דקמני דמחזירין הרוחא היינו כגון דלא הוה כהן גדול בשעה שהרג א"י הא דקמני אינו יוצא משם לעולם כגון דלא הוו משום שעבר ומשום מלחמה:

הדרן עלך בא לו יוס

ומצווה על הבתולה ומוחרר על האלמנה ומחזיר את הרוצח ומקריב אונן ואינו אוכל ואינו חולק ונוטל חלק בראש ומקריב חלק בראש ומשמש בשמנה כלים ופטור על טומאת מקדש וקדשיו ^(א)איכל עבודות יום הכפורים אינן כשירות אלא בו וכולן נוהגות במרובה בגדים חוין מפר הבא על כל המצות וכולן נוהגות במשוח שעבר חוין מפר יום הכפורים ועשירית האיפה וכולן אין נוהגות במשוח מלחמה חוין מחמשה דברים האמורין בפרשה לא פורע ולא פורם אבל פורם הוא מלמטה וההדיוט מלמעלה ואין מחזיר כי לית ליה איבה ברכותיה בדוותר מיניה אית ליה יתיב רבי אבהו וקאמר לה להא שמעתא משמיה דרבי יוחנן אהדרינהו רבי אמי ורבי אסי לאפייהו איכא דאמרי רבי חייא בר אבא אמרה ואהדרינהו רבי אמי ורבי אסי לאפייהו מתקיף לה רב פפא בשלמא רבי אבהו משום יקרא דבי קיסר אלא לרבי חייא בר אבא נימרו ליה מימר לא אמר רבי יוחנן הכי כי אתא רבין אמר נשאל איתמר תניא גמי הכי בגדים שב"ג משמש בהן משוח מלחמה נשאל בהן תנו רבנן כיצד שואלין השואל פניו כלפי נשאל והנשאל פניו כלפי שכניה השואל אומר ²אדרוף אחרי הגדרו הזה והנשאל אומר ³כה אמר ה' עלה והצלח רבי יהודה אומר אין צריך לומר כה אמר ה' אלא עלה והצלח ואין שואלין בקול שנאמר ³ושאל לו הלא מהרהר בלבו שנאמר ⁴ושאל לו לפני ה' אלא בדרך שאמרה חנה בתפלתה ⁵שנאמר ⁴וחנה היא מדברת על לבה ואין שואלין שני דברים כאחד ואם שאל אין מחזירין אלא אחד ואין מחזירין לו אלא ראשון שנאמר ⁵היסגורוני בעלי קעילה בידו הירד שאול וגו' ויאמר ה' ירד והא אמרת אין מחזירין אלא ראשון דוד שאל שלא

מאשר יולק (ויקרא כב) ואלו הן חמשה דברים לא פורע ולא פורם ואינו מטמא לקרוצים ומצווה על הצתולה ומחזר על האלמנה אבל לא מקריב אונן ואף על גב דכתיב דהיא פרשתא דהכי תניא דהרוית יכול יקריב אונן תלמוד לומר עליו ולא על חזירו. ומחזיר את הרוחא דכדרי רבי יהודה. דמרבי ליה במסכת מכות (דף יא.) מקראי ופליגי רבנן עליה אלמא האזי תנא לית ליה איבה מדקמני כולן נוהגות במשום שעבר דמשמש [צח'] צגדים ואפילו הכי משום מלחמה לא דקמני כולן אין נוהגות במשום מלחמה: כי לויס ליה איבה בדכוותיה. משום שעבר גדול היה כמותו אבל משום מלחמה דזוטר מיניה חושש לאיבתו: להא שמעמא. דכי אתא רב דימי: נשאל כגון ר' אבהו על אהמרה ר' יוחנן: רבי אבהו. חסוד היה צביה המלך דלאמרינן במסכת חגיגה (דף ד.) נשאל דהדיא לא אהמרה רבי יוחנן: כי אסא רבין אמר. לאו משמש צהן איתמר אלא נשאל צהן איתמר צגדים שכהן גדול משמש צהן משום מלחמה נשאל כשיואל למלחמה ונשאל צאורים ותומים שהמלך נשאל לו צהן: השואל. מלך או אב צית דין: פניו כלפי נשאל. כלפי כהן: כלפי אורים ותומים ושם המפורש שבתוך המושן: ושאל לו. משמע לו לצדו שאין שומע אלא הוא: אינו מהרהר בלבו. אלא יוציא בשפתיו מה הוא שואל שנאמר ושאל לו במשפט האורים וסמנין ליה על פי ילאו קרי ביה הכי ושאל לו השואל על פיו שמואל דברים צפיו: שני דברים כאחד. אלא לאחר שהסיוו לו על הראשון שואל לו על השני: שלא

בהן. כיצד שואלין. השואל פניו כלפי הנשאל [ו]הנשאל כלפי השכינה. השואל אומר אחרי הגדרו הזה האשיגנו. והנשאל אומר לו כה אמר ה' עלה והצלח. ואין שואל בקול אלא בדרך שכתוב בחנה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע. ואין שואלין על ב' דברים כאחד. ואם שאל אין מחזירין לו אלא הראשון בלבד, שנאמר ויאמר דוד ה' אלהי ישראל שמע שמע עבדך וגו'.

המנות ולכא למימר דפר הבא על כל המצות שגם פר הבא על כל המצות ולא גרסינן פר כהן משום דהוי משומר בגדים ונכנסה דהרוית [פ"צ] גרס בגרסת רש"י, ונצמנא דפרק בתרא דהרוית י"ג, [ח] מוכח דפר הבא על כל המצות ששונה שם במשנה שחולקין בו כהן משום ומרובה גנדים היינו פר דכהן גופיה מציא לנפירתו. הגיה מ"ר. ובולין נהוגות במשוח שעבר. ופ"ק י"ג, ד ד"ה שנין פירשמי לריב"א דפי' (דלומר ופי') [ואפילו] בלזמו יוס שזא שמים היו [הפרן] משל ראשון, א"כ אמרי נקט שעבר אפילו לא עבר גמי גוי משל ראשון. חוין מפר יוח"ב. תנא פרו הוא הדין לאזי. ומצווה ע"י התבוללה. לאפוקי צנולה דלאו הכא ממלל עשה [נעשה]. ומוחרר ע"י האלמנה. בלזא. ומקריב אונן ואינו אויב' ואינו חולק באיב' בקריש' לערב. טולה חדא מילתא היא אזי אוכל [ואפילו חולק איתו] [לפיכך אית חולקן] כדי לאכיל [לערב]. [ד]מעלה הוא (ב)משום שמקריב. בדברי ר' יהודה. אמחור הרוח' לנד קאי. ולספריס דגרסי דכרי ר' יהודה דמשמע ד[א]סולה מילתא קאי לא מיקיש מדקמאר דפרק קמא י"ג, צ ר' יהודה אומר כל היום פי' כל היום אכור להקריב אונן גזירה שמה איכל. דהתם מדרבנן והכא מיימי מן הוורא. ושאל' זו. כלומר שלא ישמע אלא הנשאל. דא מדררה בלבו דרביב ע"י פיי. ואע"י דמשמעוט דקרא קאי אנשאל דכתיב על פי ילאו וגו', מ"מ דריש כתי מקטמניה (א)ושאל לו ולא כתיב הוא וכל בני ישראל אמו על פי ילאו וגו'. והא דא בריב [צ'] ה"ג הוא מצי למינעי והא לא כתיב [ח'] כגון כי מחר אמננו ניךך יהודה בתמלה [שפוטסי כ, כח], וכן הוא מצי לאקשויי והא לא [מכין] ק"ף ועל זה יתכן אברהם יתכן ועיקב כתיב שס.

ובירושלמי [פ"י ה"ג] צבי לה הכי הא לא כתיב ח"ק ומתכן אברהם יתכן ועיקב כתיב שס. הדרן עלך פרק בא לו

עין משפט רב מצוה

א [מיי" פ"א מלכות עובדת יוה"כ הלכה צ]:

ל ב ג ד ה ו ז מיי" פיי מלכות כלל מיקדש הלכה יא יב:

מוסף רש"י

מעלין בקדש ולא מורדיין. מקרא ילפינן לה במנחות דפרק שמי הלחס (שבת כ"א.) ונוטל חלק. בתלותא אפילת קדסיס (לעיל ד.) אף על פי שאינו מקריב (הוריות י"ב.) בראש. מנה יפה שנתר לו (לעיל ד.) ומקריב חלק בראש. כלס הוא להקטיר ולהקריב כל חלק שנתר (שם).

רבינו חננאל

ואם איתא משוח מלחמה נמי בא אל אהל מועד שהוא משמש בח' בגדים. ושני בר נחמן בר יצחק הכי קאמר מי שעיקר משיחתו לאהל מועד יצא זה שעיקר משיחתו למלחמה. ואובתין טוב והתניא משוח מלחמה אינו משמש לא בשמנה ולא בארבעה. כי תניא הויא דחייש משום איבה דכהן גדול, לפיכך תני אינו משמש בח'. והא האי תנא דלא חייש לאיבה דקמני וכולן אלו י"ו דברים שבהן כהן גדול המשוח בשמן המטהר לכהן הדיוט. והן פר הבא על כל המצות ופר יום הכפורים. ועשירית האיפה. לא פורע ולא פורם אבל (פורס) [פורסן] מלמטה והדיוט מלמעלה. ואין מטמא לקרוביו. ומצווה על הבתולה. ומוחרר אאלמנה, ומחזיר הרוצח, ומקריב אונן ואינו אוכל, ומקריב חלק בראש, ונוטל חלק בראש, ומשמש בח', ופטור על טומאת מקדש וקדשיו, וכל עבודות יום הכפורים אינה המטחה והיה כהן כהן גדול מתמנה בריבוי בגדים (הוא) והיה נקרא מרובה בגדים. אבל פר הבא על כל המצות דכתיב בה כפירושו אם הכהן המטחיה, לא היה נוהג (כהן) בו. וכולן נוהגין בו במשוח שעבר, כגון מלחמה ודחוינן כי לא הוי אחר תחתיו, ואחר כך חור הראשון לעבודתו. כל אילו נוהגין בכהן משיח שעבר, חוין מפר יום הכפורים ועשירית האיפה. ואילו כולן אין נוהגות במשוח מלחמה חוין מ' דברים האמורים בפרשה, לא פורע ולא פורם מלמעלה אלא מלמטה ואין מטמא לקרובין. לא היה תנא לא חייש לאיבה, דתני וכולן נוהגין במשוח שעבר, ותני אין נוהגין במשוח מלחמה. ודחוינן כי לא הוי ליה איבה במשוח שעבר, אבל משוח מלחמה דזוטר מיניה אם יראהו משמש בח' כלים ישמור לו איבה. כי אתא רבין אמר נשאל בח' בגדים איתמר, דרתניא בגדים שכהן גדול משמש בהן משוח מלחמה נשאל